

המגדירי'ם¹². ונכודע שע"י תפירת האדם במטה, פועלים שיהי' מעשה הקב"ה מצד¹³, וע"ז ע"י זימור התורה שפרמטה הנה הקב"ה קורא ושונה כנגדו כו'¹⁴.

ויש להוסיף עף פי זה, ביאור שאר דיוקי הזנוחה שבמשנה זו. דהנה, זכאורה אינו מוכן מ"ש המארה זו פעשוי, מה ענין עשוי, אצל דרך, והרי ענינה של דרך במשטה הוא צנכה בה, ותוכן המשנה הוא, איזו היא דרך ישראל שיכור זו האדם צנכה בה, וא"כ מהו שטסיים צענשי. אך עף פי הנה"י יוכן, כי דרך כאן קאי עף דרך התמ"צ, וכחמ"צ שילך ענין העשוי, כי תכנית שפירות הכוונה בנתינת התורה ומצוות, היא דוקא בעולם העשוי, הגשמי, היינו במשנה בפועל דוקא. ובהו יש צנאר גם לשון המשנה איזו היא דרך ישראל שיכור זו אדם, שנקט לשון ברירה דוקא (יבור) 16, כי ענין הברירה קאי עף ענין הכירורים שבפעלים הוה, שזו ענין התורה ומצוות, כירור העולם.

וכזה יוכן גם, בצקות הענין מה שנאמר כאן איזו דרך ישראל שיכור זו אדם, דמשמע שדרך זו דוקא היא, בכוחו של האדם ובבחינתו. והענין הוא, כי הנה זכאורה יש ענין נעשה יותר בעבודת הכירורים הנעשה ע"י התשובה, ועד שעף ידה וזוונה נעשין כזכור¹⁶, וע"ז אומר כאן שזו אינה דרך ישראל שיכור זו האדם, כי האדם בכלולו אסור זו זחטוא ושוב, וכידוע¹⁷, שהאומר אחטא ואשוב זהו היפך התורה, אלא עילוי זה (דחשובה) נעשה מלמעלה, כמאמר¹⁸ נורא עצירה עף בני אדם, (וכדאי, בהור"פ, נפש כי החטא תווחה, דעף פי תורת אמת (ובפרט זהר, פנימיות התורה) יש תמירה קיימת עף ענין החטא אצל נפש משיאף, אלא שכל ענין החטא הוא בבחי' נורא עצירה מלמעלה), וכמבואר בארזכה הענין הקניגיא שעתידי הקב"ה פעשות פע"פ (בארזכה בדרושי אדמ"ר האמצע²⁰, ובקיצור בפק"ח²¹) שזוה אחד מאופני התענוג לפניו ית' ע"י ענין התשובה, שבשביב זה לשנו ענין שפ חטא. אב"ז או אינה דרך ישראל, משום שהיא היפך התורה, ולכן אינה הדרך שיכור זו האדם בכה עצמו²², אלא הדרך הישרה שיכור זו אדם היא דרך התורה ומצוות.

(12) ראה לקי"ת במדבר יז, ב. ובכ"מ. (13) ראה ברכות ז, א. (14) ראה תה"ר רפ"ח. (15) ראה רע"ב ש"ס. (16) יומא פו, ב. (17) שם פה, ב. (18) תהלים פו, ה. וראה תחומת וישב ד. (19) ח"ג יג, ריש ע"ב. פז, א. (20) ח"ח תולדות ד"ה ויתו לך פ"ס ואילך. שער התשובה ח"א כ, ד ואילך. ובכ"מ. (21) ר"פ שמיני. (22) ראה גם לקי"ש מצודת ש"ז. וש"ג.

בס"ד. ש"ס אמור ה'חש"מ. הגותות הית' ב'פתי מוגה

לכי אומר איזו היא דרך ישראל שיכור זו האדם, כפ שהיא תפארת לעושי, ותפארת זו מז האדם, וידוע מאמר כ"ק מ"ח אדמ"ר משי"פ אמור ה'ש"ה², [שאז היתח הקביעות כשנה זו] עף משנה זו, שהיא התחת הפרק (בפרקי אבות) הנקמל בשבת זו [נעף פי המנהג צלמוד פרקי אבות בין פסח וצעמ'ת, שהוא מנהג השנה צפך נפש, דלא כהמנהג הצעות כן ככל שבחות הקיף, שהוא רק מנהג דיש נוהגין³]. ומרייק שם מהו כוונתו שפ לכי בכירור הדרך הישרה שיכור זו האדם בעבודת ה' שמרייק באמרו דרך ישראל, דמשמע מזה שיש עת דרכים בעבודת ה' שהם ג"כ דרכים טובים, ומעלת דרך זו שהיא דרך ישראל, וצריך צהנין הענין בזה. וגם מהו ענין תפארת לעושי, ותפארת זו מן האדם, הרי גם עושיל קאי עף האדם עצמו, כלשון המשנה, איזו היא דרך ישראל שיכור זו האדם כל שהיא תפארת לעושי, (היינו צאדם הכורר את הדרך), וא"כ מהו שמוסיף עוד ותפארת זו מן האדם.

ולרובין כל כפ זה יש צהקרים תחילה, דהנה כחיכ"ב: כי ישרים דרכי ה', ומבואר בארזכה בבוארי הזור הענין בזה⁵, דענינה שפ הדרך האמיתית הוא שהיא מתכרת את עיר הבריה וארמון המלך (עף קיחתו שבארמון המלך) עם הפניה הלי נידחה שבמדינת המלך, ובכפ דרך אמיתית ושנס ב' התנועות דרצוא ושוב, שעף ידה מניעים מארמון המלך אף הפניה הלי נידחה, ומתפניה הלי נידחת אף ארמון המלך. וזתו ענין כי ישרים דרכי ה', דקאי עף התורה ומצוותי, שעף ידם הוא חכבור כל ישראל עם ארמון המלך ועם המלך עצמו, עצומ"ה ית'. וי"ש אח"כ: צדיקים יפכו במ דקאי עף ישראל, ועמד כולם צדיקים⁶.

והנה בעבודת התורה ומצוות גופא, יש ב' דרגות (כמבואר בהמשך המאמר⁷), ומעיקרא כי עכדי אינש אדעת' דנפש' קא עביד, צחקו את נפשו שירדה צמטה. וזוה ענין תפארת זו לעושי, האדם העושה את המצוות. ואח"כ בא צדגא נעצית יותר, ותפארת זו מן האדם. האדם הודיע דקאי עף האדם העציון, דע"י שפיימות תעבדה צמטה בקיום התורה ומצוותי, ע"ז פועלים גם באדם העציון, וכדאי'ת, בזה"פ, עף הפסקה¹⁰, אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, אותם אתם (חסר) כחב מפלה אני עצריכם כאילו עשאוני, דע"י קיום רמ"ח מ"ע, פועלים בנין הספירות ד"א¹¹, שהם טפ"ט ג"פ, וה' חסדים מ"ע.

(1) אבות פ"ב. (2) סה"מ ה"ש"ח ע' 72 ואילך. (3) סידור אדמ"ר חזקן לפני פריק אבות. (4) חושע יד, י. (5) וישלח יט, ב ואילך. וראה גם ד"ה זכור חרע"ח. ובכ"מ. (6) ישע"י ס, כא. (7) סה"מ ש"ס ע' 75 ואילך. (8) פסחים סח, ב. (9) ח"ג קיג, א - ע"פ אות"ה חרומה ע' אלשעט. ועוד. (10) אחרי ית, ה. (11) ראה קי"א ד"ה להבין מ"ש בפע"ח. ובכ"מ.

צצמו 29. ואר שמעיקרא דעביד אינש אדעתי דנפשי קא עכר, מ"מ יתי או הענין דלכתיבה ארבעת 30. שלימות העבודה. וכפירמיה זר גופא יתי ענין תורה, כמ"ש ילכו מחיל אר חילין 31. אבל אין הפירוש בזה שההחזקה העבודה נשארה על מקומה, אלא שגם החזקה העבודה החזקה ע"י ההליכה נשארה על מקומה, אלא שגם החזקה העבודה העומר, כמה שאמורים מחיל אר חיל. וכמבואר במ"א 32. בענין ספירת שני לעומר, משום שבימים השני השני ימים לעומר, ואין אמורים היום יום אחד מחשני ימים לעומר. וע"ז הוא בעבודה האדם עתה, שע"י העבודה עושים שנים בפמליא שרמקעה ובמפליא שרמקעה 33. (דקאי ער השנים בין נה"א לנה"ב כמבואר בק"ק 34), הנה ע"ז באים לשפירמות השנים דלעומד 36, יום שכרו שבת ומנוחה פחיי הפועל 36, ואח"כ עוללים למעשה יותר 37, ת"ח אין להם מנוחה, בבחי' פתי' מחיל אר חיל. ויהי רצון שיהי' כ"ז בקרוב ממש באופן דמיר הן נגאפיקין 38. ולשמה וכו' ככ.

29) ראה תמשך וכנה תרל"ז פ"ז ואילך. 30) פתגם אדמו"ר מהר"ש - אגרות קודש אדמו"ר מהור"י"צ ח"א ע' חקין. 31) תהלים פד, ת. וראה ברכות בסופה. 32) ראה לק"ש ח"א ע' 271. ובכ"מ. 33) פתח"ד פ"ב, ב. 34) מסות פ"ג. ואילך. ובכ"מ. 35) ראה ד"ה פדה בשלום לאדמו"ר האמנעי (שער השובה מט. א ואילך). ובכ"מ. 36) תמיד בסופה. 37) ראה גם שחת ל' תשרי ש"ז. פ"ט. ואילך (סה"ש תשרי"מ ח"א ע' 127 ואילך). 38) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ז ח"ה.

תחת התי' בלתי מוגה

ובזה יש לבאר גם מה שדוקא רבי הוא שאמר ושנה משנה זו. דהנה ענינו שרבי רבי ה"י שהוא חיבר את המשניות. וכמ"ש הרמב"ם בהקדמות לס' התי' שפני שראו רבי שתלמידים מתמעטין והצרות מתחדשות ובאות ומלכות רומי פושטת בעולם ומתגברת וישאר מתגלגלץ והרפיקין קצרות, פניכר חיבר את המשנה, ועד שכתב את המשנה משום עה פעשות לה' הפיר חורחה 23. וכידוע 24 שיש כמה שיטות אם רבי עצמו כתב את המשנה או רק חיברה, ושיטת הרמב"ם היא שנכתבה כבר בזמן רבי כמ"ש (חיבר) מהלך ספר המשנה וכתבתי כולם. לענין הגלות שרשו הוא בירידה הנשמה זמטה בכפץ, כדאיתא בתנאים 26, שירידת הנשמה היא בבחי' גלות, והלכות הירידה היא בירור הגוף ונה"ב וחלקו בעולם. ומטעם זה אמר רבי דוקא שהדרד הישרה שיבאר לו האדם, ענין עבודה הכוררים, היא דרך התומ"צ.

ויש להוסיף בזה, דהנה נוסף קזה שעבודה התשובה ענינה הוא הפיכת הודונוה לזכות, הנה היא גם עבודה שלמעשה ממדידה והגבלה. וגם על זה קאי רבי במשנתו ואומר, שהדרד הישרה שיבאר לו האדם היא דרך העבודה בחורה ומצוות במדידה והגבלה, כל אר' שיש מעשה במסירת נפש, מ"מ אין זה מספיק, אלא צריך שהמס"ב תומשך בעבודה פנימית בחורה ומצוות. ויש צומר שגם זה נרמו במה שאומר תפארת זו לעושי', דמרטו כאן לענין רצונו שר מקום* אעבודה בכפץ מאד 26, עבודה המס"ב שלמעשה ממדידה והגבלה, ובזה אמור לשון עשי' דוקא (כמו שבכענין עושי' רצונו נאמר עשי'). וכי והגבלה, כמו עבודה ראש' אינה צריכה להשאיר למעשה ממדידה ובכפץ נפשו, ועד שהומשך לענין ואספת דגנך, שבפירשה שני' שר ק"ש, היינו בעניני העולם, ובסדר הדרגה דוקא, ומטעם זה, חיבר רבינו הקדוש את ששה סדרי משנה, דמודגש כאן לענין הסדר, כי העבודה צריכה שתומשך בבחי' סדר דוקא, כי אר' שבחשבתע"פ נכפץ ענין ועקרמות אין מספר 28, מ"מ צריך שיהי' בבחי' סדר, ששה סדרי משנה, בבחי' סדר וגבול.

וער ידי העבודה בדרך ה' (ר"ב) (ר"ב) בזמן הגלות באים בקרוב ממש שפירמות הדרד שתי', בימות המשיח, דאן שם נעשה לפניך כמצות רצונו, שפירמות המצוות, משום שכל הענינים שבקולם יהיו בתכלית השלימות, הן הענינים שבהם עושי' את המצוה, והן האדם (23) תהלים קיט, קפו. וראה גיטין פ, ב. תמורה יד, ב. ובכ"מ. 24) ראה לק"ש ח"ב ע' 89 ואילך. רש"ז. 25) פל"ז (מה, סע"א). 26) ראה ברכות לה, ב. וחז"א מהרש"א שם. לק"ת שלח פ"ב, ג. ובכ"מ. 27) ראה ברכות שם. 28) שר"ש פ"ו, ת. ושתי"ד שם.

תחת התי' בלתי מוגה